

Delrapport 2

Utdanningsvalg på ungdomstrinnet

I denne rapporten undersøker NIFU STEP i hvilken grad faget utdanningsvalg bidrar til å styrke utdannings- og yrkesveiledningen i grunnskolen.

RAPPORT | SIST ENDRET: 10.02.2010

Tittel:

Implementering av faget utdanningsvalg på ungdomstrinnet : delrapport II fra prosjektet Karriereveiledning i overgangen mellom ungdomsskole og videregående opplæring

Rapporten:

[Last ned rapporten hos NIFU \(PDF\)](#)

Forfatter:

Jorunn Spord Borgen og Berit Lødding

ISBN:

978-82-7218-647-9 (Nettutgave)

Utgiver:

NIFU

År:

2009

Rapportserie: Karriereveiledning

Dette er andre delrapporten i en serie som evaluerer karriereveiledning som en del av strukturendringene i Kunnskapsløftet. Den er basert på analyser av data fra en kvantitativ spørreundersøkelse høsten 2008, og en kvalitativ casestudie i fem kommuner og fem fylker.

[Se også delrapport 1](#)

Rapporten tar for seg erfaringer og vurderinger i en tidlig fase etter at faget ble obligatorisk fra og med

høsten 2008.

Lite samarbeid i små kommuner

Samarbeid mellom skoler og mellom skole og næringsliv er en forutsetning for å lykkes med faget utdanningsvalg. Rapporten fra NIFU STEP viser at små kommuner samarbeider sjeldnere enn store kommuner. Dette gjelder både samarbeid mellom:

- ungdomsskoler og videregående skoler
- kommune og fylkeskommune
- kommuner og lokalt næringsliv

Utprøving av utdanningsprogram

Faget utdanningsvalg legger opp til at elever på ungdomsskolen skal få prøve ut utdanningsprogram på videregående. Nesten 60 prosent av rektorene i videregående skoler, sier at denne ordningen er godt etablert.

Faget utdanningsvalg åpner også for at elever på ungdomsskolen kan ta fag på videregående nivå. Omtrent en tredel av rektorene i videregående skoler svarer at denne ordningen er godt etablert.

Positive rektorer

Samlet sett er rektorene i ungdomsskolen positive til faget og vurderer skolen som kompetent til å styrke yrkes- og utdanningsveiledning til elevene. De mener også at skolene er bedre egnet til denne oppgaven enn et karrieresenter. NIFU STEP viser at mange rektorer fortsatt oppfatter yrkes- og utdanningsveiledning som rådgivers domene, og ikke hele skolens ansvar. Rektorer som har erfaring fra utprøvingen av programfag til valg - forløperen til utdanningsvalg – mener i større grad at veiledningsoppgavene må deles mellom kontaktlærere og rådgivere.

Elevenes erfaringer

Elevene i undersøkelsen har god kjennskap til strukturen i videregående opplæring, men er usikre på hva det betyr for dem. Mange oppgir også at de synes det er vanskelig å "ta valg for livet". Utprøving av utdanningsprogram og besøk på videregående skoler ser ut til å besvare en del av spørsmålene elevene har.

De fleste skolene i NIFU STEP's casestudie har beholdt arbeidsuken som et tilbud som gir alle elevene muligheter for praktisk utprøving av yrker, og dette er i følge skolene utbytterikt for elevene. Mange elever

på disse skolene vurderer arbeidsuken som verdifull og formidler interessante historier om hva de har gjort, hva de har lært og refleksjoner om trivsel og mening.